

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Formulare Aduocatoru[m] et Procuratoru[m] Romane
Curie et Regij Parlamenti**

Katholische Kirche / Curia Romana

Hagenaw, 6. März 1503

VD16 F 1887

Libell[us] iniuriaru[m] p[ro]pter denu[n]ciatione[m]
exco[m]mu[n]icatio[n]is. xxiiij

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70733)

Libellus iniuriarū propter
denunciationē excoicationis.

XXIII

Orā vobis R. p. dño B. de T. decretorū doctore: dñi nři pa
c pe capellano: et ipsi⁹ sacri palatij aplici cāz causeq; et pūby
infrascripti ab eodez dño nostro papa auditoze specialr des/
putato pcurator. et eo noie honorabil viri dñi J. rectoris paroch.
ecclesie in N. N. dioē. pñ sue: cōtra z aduersus q̄sdā Ja. L. capella
nū et T. assertos pbros in parochiali ecclia brē Marie v̄gis op̄i/
di R: dicte dio. in hmōi cā aduersarios seu quācunq; aliā psonā p
eis vel cū eis aut ipsoz altero in iudicio legitie infueniē nō p mo
dū solēnis libelli sed sumarie petitiōis: simplicisq; facti z rei geste
narratiōis dat: facit: z exhibet positiōes z articulos infrascriptos: q̄/
bus ex aduerso rñderi litēq; desup cōtestari: ac de calūnia iurari si
et inq̄tum positiōes medio iuramento p v̄bū credit vel nō credit:
singulariter singulis sufficiēter respōderi. inq̄tum v̄o articuli z ex
aduerso negati fuerint se z dictā prem suā in Ro. cur. et extra eā ad
pbādū admitti peti. ad supfluam tñ pbationē se nullaten⁹ astrin/
do de quo prestatur expresse.

In p̄mis em̄ dictus pcurator q̄ sup nomie ponit: et si necesse fu/
erit pbare intēdit q̄ ab vno: duob; trib; q̄tuor. v. vj. viij. ix. x.
xi. xii. xli. l. lxx. et cētū annis p̄rie z imediate p̄eritis: ac a tanto tpe z
p tātū tps cōtra z sup de cui⁹ initio siue p̄no hoīm memoria nō cri
stic: ciuitas N. inter alia habuit habereq; p̄sueuit. put habet q̄ndā
solennē cathedralē eccliam vocatā cōmunit⁹ z appellatā ecclesia N.
habēs ep̄m. p tpe vt caput: necnō p̄positū: decanū: et plēs canonis/
cos vt mēbra: lōgāq; latā z amplā diocesim ab alijs dioē. distictā.
et infra eā eiusq; fines z limites multa opida populosa aliāq; ius/
ra z insignia solennē cathedralē eccliam rep̄sentā. Et q̄ sic fuit.

Itē q̄ ab eisdē t̄pib; z p ip̄a t̄pa cōtra z sup inf̄ alia opida dīcta
dioē. N. existēn fuit esseq; p̄sueuit. put hodie est q̄ddā insigne z po
pulosum opidū vocatū cōiter z appellatū opidū R. muris: fossis:
portis: z menib; munitū: opidanos z incolas v̄riusq; sex⁹ alijsq;
copiose inhabitatū ac tēplis seu ecclesijs plurimis parīs z domib;
aliāq; signa z insignia insigne opidū faciē z demōstrān multū p̄/
ditū z decoratū palā z publice. Et q̄ sic fuit z est v̄ez. zc.

Itē q̄ a dictis t̄pib; et p eadē t̄pa cōtra et sup inter alias parochia
les ecclias in dcō opido Ro. ac infra ip̄m existēn fuit esseq; consue
uit. put hodie est q̄ddā notabilis parochialis ecclia cōmunit⁹ voca/
ta z appellata parochial⁹ ecclia b. Marie v̄gis Ro. hñs inf̄ alia cā/
panile: cāpanas: fontē baptismalē: z rectorē siue curatū: pluresq;

Libelloꝝ et Inquisitionum

p̄bros capellanos siue diuioꝝ rectores & b̄bz dei p̄dicātes & sacra
eccl̄iastica mistrañ: ac finito f̄mōe in ambone cēsuras eccl̄iasticas
denūciāñ: alijsq; horis & t̄pib; oportuñ in diuis deservien & paro
chianos vtriusq; sex⁹ hoies: aliaq; iura signa & insignia notabilē
pochiale eccl̄iam facien & demōstrāñ palā & publice. Et q̄ sic fuit.

Itē q̄ a trib; v̄l q̄tuor annis p̄rie citra & sup̄ inf̄ alios p̄bros ca
pellanos diuioꝝ dicte parochial' eccl̄ie b. Marie opidi Ro. recto
res p̄fati Ja. & L. fuerūt p̄bri: capellani: diuinū offiñ sin gul' horis
& t̄pib; oportuñ i eadē eccl̄ia paroch. b. Marie Ro. exercen de am
bone i p̄tumaces cēsuras eccl̄iasticas denūciāñ & x̄bū dei dicētes:
seq; p̄ talib; & vt tales habuerūt: tenuerūt & reputauerūt: fuerūtq;
ab alijs tēti: habiti: et reputati: put habent: tenent & reputant palā

Itē q̄ dicit dñs Jo. a t̄pe q̄ ad an (& publice. Et q̄ sic fuit &c.
nos discretōis puenit vsq; in p̄ntē diē: citra tñ iacturā loq̄ndo: fuit
et est hō bonoꝝ nois & fame: ac deū timēs: suis maiorib; et p̄latis
obediēs: a q̄buscūq; rebellioe & p̄tumacia abstinēs. p̄ter id & absq;
eo q̄ vnq; talia cōmisit aut p̄petrauerit. p̄p̄ que a quoq; excōicat⁹:
agguat⁹: reagguat⁹ & inf̄dic⁹ denūciari: curari: ac a cōione ch̄risti
deuū velut mēbrū putridū & abs̄cisus deinde expelli: excludi & scan
dalizari: ac p̄ceptu: sp̄retu: iniurijs inf̄sc̄pt̄ affligi: q̄nimo a tali
bus & ab alijs illiat⁹ sp̄ & libēter q̄ntū hūana p̄mittit & p̄misit fra
gilitas se abstinuit & abstinēt. seq; p̄ tali & vt talē tenuit nominauit &
reputauit: fuitq; ab alijs vt talis tē⁹: noiat⁹: & reputat⁹ palā & pu

Itē q̄ nup̄ vic; de anno dñi M. cccc. lviij. (blice. Et q̄ fuit &c.
diē v̄o dñica nona mēf̄ Julij p̄fati Ja. ex̄ns vt p̄mittit i deā paro.
eccl̄ie b. Marie capellan⁹: ad cuiusdā N. asserti clerici ipozunā in
stañ dñi dñm Jo. p̄ncipalē p̄textu q̄rūdā p̄nsaz l̄faz executoriaz
lū & cū vt p̄ndit ad dñi N. instāñ extortaz: & ob n̄ paritōez vt p̄n
dit carū dē: finito f̄mōe ifra missaz solēnia corā ppli & parochiano
rū mltitudine in & de ambone nulla penit⁹ declaratiō iudiciali p̄
ceden siue subsecuta: excōicatū publice denūciatū: & nulliter & de
facto p̄perā & iniq; & deū & iusticiā. in aīe v̄o sue q̄ue piculū: dicitq;
dñi Jo. nō modicū p̄iudiciū: sui q; honoris & bone fame statusq;
clerical' denigratiōe: detractiōe: diffamatiōe & scādaliū p̄limoz
Idēq; Ja. capellan⁹ postea vic; die vener̄. xiiij. mēsis. Julij dei an
ni M. cccc. zc. corā notario publico & test; se vt p̄mittit h̄mōi publi
cam denūciatōez p̄nse excōis fecisse sp̄d̄re p̄fitebat⁹: put i q̄dā instrō
publico desup̄ sub dat; R. in dote p̄dicte paro. eccl̄ie b. Marie an
no a natiuitate dñi M. cccc. zc. in dictione sexta die vener̄. xiiij. mē
sis Julij p̄fect; ad q̄d & p̄tēta i eo dicit⁹ p̄cur̄ q̄ sup̄ noie se refert. hic
q; dat loco libelli siue sumarie petitiōis q̄tus tñ. p̄ se deāq; p̄re sua

net contra sibi in hmoi causa aduersam partē faciat z nō al's aliter neq; alio modo de quo prestat exp'sse plenius continet.

Itē q' p'fati L. p'sb'r vicari' z L. aduersarij p'noiatū dñm Jo. a/ nimo eidē atrocit' calūniādi z scādalizādi inuriādi: z eūdē Jo. co rā oib' pentib' suis z amic' diffamādi d' dicta eccl'ia paro. brē ma rie. suaq; p'ria parochia infra missaz solēnia etiā corā ingēti popu li multitudine expulser' z exire coegerūt. ip'mq; dñm Jo. vt z tanq; excōicatū declaratū publice vehemēter euitarūt. z ab alijs euitari fecerūt et p'nūciarūt palā publice z notorie. Et q' sic fuit z ē.

Itē q' dicti L. z Ja. capellani p'missi nō cōrēti. s; peiora mal' ad iūgēdo ac iurias accumulādo p'noiatū dñm Jo. p' dictā calūnio sam z iuriosam excōicationis denūciatōez dece dieb' intermedijs al ternat' vicib' aio z interioñ p'dict' dieb' dñic' z festiuis agguatū reagguatū z interdicitū denūciari. ac p'nū in interdicitū in loc' ad q' idē Jo. se p'ferebat obfuarūt z firmit' obfuari mādauerūt. z qlibz eos rūdē capellanoz denūciauit publicauit obfuaui z obfuari mā/ dauit. ac mādant tpe de p'nū palā z publice. Et q' sic fuit z est vez.

Item q' tempore p'nū interdicitū cōtra p'fati dñm Jo. R. tanq; hominē nefarium sceleratū abiectū z a chūfidelū cōione p'asum: minime tñ declaratū: in oib' eccl'ijs dicti oppidi R. talit' qualit' vt p'fertur obseruari p'fatus L. alter capellanoz p'missis nōdū satisf ratur. sed hmoi iniuriā scādālū et diffamationem multifarie au gmetādo dicti d. Jo. nō tñ de dict' eccl'ijs: sed etiā dicti oppidi R. portas exire coegit. z vt eidē mai' scādālū parit' z ignominia ir rogaret frivole et enormit' ad portas exiturū parentib' et amicis videntib' z audientib' multis p'secutus fuit z expulit vehemēter palam publice z notorie. Et q' sic fuit z est verū.

Item q' vltra p'missa p'nominati L. et Ja. capellani dictū dñm Jo. hmoi excōicationē aggrauationē reaggrauationē z interdicitū de nunciatioñ cōtinuando singulis dñicis diebus z festiuis postq; idem dñs Jo. de partib' versus ro. cu. recessit. et venire nō expauit p'fatum Jo. vt excōmunicatū aggrauatū reaggrauatū z interdicitū vna cū brachij secularis inuocatioe vnico z eodem cōtextu i z de ambōe toties et q'ties singul' dieb' p'dictis publice in ecclesia p'fata beate marie v'ginis oppidi R. infra missaz z aliaz diuinaz horaz solēnia alta z intelligibili voce denūciare nō formidarūt. et qlib' et eozū non formidat alternat' vicib' z curuatim denūciare nō formidāt. atq; de presenti nō cessant. licet nulliter z de facto contra omnem equitatem et canonū sacrorum dispositioñ palam et pu/ blice. Et q' sic fuit et est verum.

Itē q' p'fat' d. J. hmoi iurias violētias scādālū z diffamatioñ.

Libelloꝝ et Inquisitionum

eidē vt p̄mittit p̄ p̄noiatos L.ia. z T. aduersarios vt p̄ferē respec-
tīue enozmī fact̄ p̄stī illat̄ z inflicis sibi ad aim̄ fuocauit: eas
qz ad sūmā mille floꝝ auri d̄ camera salua moderatiōe p̄nitat̄ vie
extimauit: malēs poti⁹ d̄ suis bonis tātū cū h̄fēt pdere vl̄ poti⁹
n̄ lucrari: qz hmōi atroces z igmīnīosas iūrias: sucqz bone fame
ac stat⁹ sui clerical̄ denīgatiōn̄ z diffamatiōn̄ itato pati z sustinere: p̄
ut i instro publico desup̄ p̄fecto. ad qd̄ z i eo p̄tēta dicit⁹. p̄cuī q̄ su
pra noīe se refert. hicqz dat loco libelli siue sūmarie petitiōis: qm̄s
tū. p se dictaqz p̄tē sua z p̄tra dictā p̄tē aduersā faciat z nō alīas ali
ter neqz alio mō d̄ q̄. p̄stāt solēniē z exp̄sse pleni⁹ p̄tētē

Itē q̄ lz dicit⁹ d. Jo. dcōs L.ia. T. aduersarios sic vt p̄mittit īspe-
ctīue iūriatores z eoz quēlibz vt ab hmōi p̄nsis excoīcations̄ agḡ
uatiōn̄ reaggs̄ denūciatiōn̄ z inflicti obfūatiōn̄ ac i z a diuis̄ et
chūsfidelīū cōione euitatiōn̄ z exclusiōn̄ ac alijs p̄missis desisterēt
eūqz ad diuīa z p̄cipatiōn̄ eccl̄iasticoz sacroz z cōionē xp̄ifidelī
um admitterēt. necnō eidē dño Jo. loco emēde z p̄ satisfactiōe dicit⁹
M. flo. au. d̄ ca. iusti pōder̄ v̄derēt z satisfacerēt realr̄ z cū effectū
sepe z sepi⁹ charitatiue īsp̄ellauerit z req̄sierit: put req̄rit z īter
pellat d̄ p̄nti: ipi tū b̄ facere denegarūt z recusarūt: seqz eidē desup̄
opposuerūt. ipm̄qz multipl̄ molestarūt verarūt p̄turbarūt z īndē
tarūt. ac qlibz eoz d̄negat z recusat opposuitqz z molestauit: vera
uit z p̄turbauit: put denegāt recusant̄ o p̄ponūt molestāt verāt p̄
turbāt z īndētarūt. ac qlibz eoz denegat recusat̄ o p̄pōit molestāt ve
rat p̄turbat z īndētarūt: anīaz suaz ḡue piculū. dicitqz dñi Jo. ac
penti z amīcoꝝ suoz ibidē hīrañ iūriā scādali p̄iudiciū ac dānū
detrīmentū nō modicū z ḡuamē.

Itē q̄ p̄missa oīa z singula fuerāt erāt z sūt vera publica noto
ria z māifesta. atqz d̄ eis oībz z singul̄ fuit z ē publica vox z fama
Quare petit p̄cuī noīe q̄ sup̄ p̄ vos R. p. d. S. audi. p̄fatū: vīaz
qz diffīnitīuā sūiam p̄nūciari decerni z declarari dictas p̄nsas ex
coīcations̄ agḡuatiōn̄ reaggs̄ z inflicti p̄nsaz cēsuras̄ d̄nūciatiōn̄
obfūatiōn̄ z euitatiōn̄ ac a diuis̄ exclusiōn̄ cū īde secut̄ fuisse z el
se nullas. ac qm̄s d̄ facto p̄ndūt iūriōsas temerariasqz illicitas ī
debitas z iūstas. nullaqz iūriōsaqz temeraria illicita īniq̄ īdebita
z iūsta: ac d̄ facto p̄sūptas z p̄sūpta. dicitqz Ja. L. z T. aduersari
is oībzqz alijs cōit̄ vl̄ diuisim̄ īfesse putāñ respectīue iūriatoꝝ.
p̄missa mīme licuisse neqz licere: p̄fatoqz d. Jo. p̄ncipali p̄ p̄missa
atroci: enozmī z ḡuit̄ fuisse z esse iūriatū. iposqz L. z T. cōit̄ vl̄
diuisim̄ seu at̄s respectīue dicto d. Jo. R. ī sūma mille flo. au. d̄ ca.
bo. au. z iusti pō. p̄ emēda z satisfactiōe iūriaz hmōi: vīa tū iudici
ali taratiōn̄ z moderatiōe sp̄saluis: p̄dēnād̄ fore z p̄ vos p̄dēnari

cōdēnatosq; i pmissis vt dētradāt z assignēt realit̄ z cū effectu dē
cto d. Jo. vñs iur̄s remedijs opportun̄ cogēd̄ z cōpellēd̄ fore ac cō
dēnari cogit̄ z cōpelli molestatiōn̄ oppositiōn̄ dnegatiōn̄ f̄cusatiōn̄
p̄urbatiōn̄ inq̄eratiōn̄ z ipediūta aūdictas fuisse z cētemerarias
illicitas iniq̄s indebitas z iūstas .ac d̄ facto p̄sūpt̄. necnō sup̄ ill̄
predictis Ja. L. z T. aduersarijs. z eorum cuilibet alteri p̄petuum
silencium imponendum fore z per vos imponi. ip̄osq; Ja. L. z T.
aduersarios z quemlibz eorū in expēn̄ i h̄mōi cā. p̄ pte dicti d. Jo.
corā vob legitie fact̄ z dēnād̄ fore z p̄ vos z dēnari. De expēn̄ aūt
fiendis damnis z interesse sustinēd̄ dēs. p̄cur̄ q̄ s̄ noie solēnt̄ et
ex̄p̄sse prestāt. aliaq; i de z sup̄ p̄missis oibz z sin. fieri sibi breue iu
sticie cōplemētū. Premissa at̄ oīa z sin. tā p̄iūctim q̄ diuisim pet̄it
dic̄ p̄cur̄ q̄ sup̄ noie oibz melioribz. mō via iure cā forma z ordi
ne q̄bz meli⁹ pōt̄ z d̄z v̄m benignū officū desup̄. hūil̄ implozās
do. Saluo iure zc. Et prestāt zc.

Libellus sup̄ dep̄datiōe castrozū xxv.

Orā vob venerabil̄ z circūspecto viro d. f. sacri palatij apl̄i
ci cāp̄. cāeq; h̄mōi zc. auditoze zc. p̄ponit̄ p̄cur̄ z p̄curatoz
rio noie honorabil̄ viri A. Et dic̄ q̄ lz ip̄e dñs A. vna cum
f̄re suo B. nōnulla castra z diuersas villas i d̄ioē. N. p̄sistē. vna
cū cert̄s fr̄is cū suis districtibz z attinēt̄ijs necnō iurisdiciōn̄ z do
mos ad dicta castra oppida z villas spectant̄. z nōnulla alia bōa mo
bilia z imobilia iusto titulo z iure hereditario pl̄ibz ānis f̄roact̄.
ac p̄inde possediissent z tenuissent put̄ possidēt̄ z tenēt̄ pacifice z q̄e
te saluis ifra sept̄. Tādē q̄dā T. asserēs se baronē regni bohēmie
vna cū suis i hac pte cōplicabz p̄factū dñm A. z dictū nobile virūz
B. z fratrem suum. necnō dicta castra oppida: villas et territorij
um: ad eadem castra oppida z villas spectantia. de anno domini
M. zc. z diuersis mētibz: videlicz Ja. Fe. Mar. zc. diuers̄ vicibus
eorū dē annoz armata z hostili manu temere d̄ facto iuasit. z plu
res hoies armēta z greges eq̄z boū z pecorū ac alioz aialij ibidē
i eis d̄ fr̄itorij̄s ex̄ntu. z ad dictū dñm A. z B. fr̄ez suū p̄ idiuiso spe
ctant̄ z p̄tineñ cepit abegit̄: z secū i p̄dicti L. p̄iudiciū abduxit: z su
is v̄sibz applicauit z p̄sūpsit. pl̄a alia dāna eis d̄ dñs A. z B. fructi
b̄ itulit ad valorē q̄ttuoz milijū floz. auri z vltra ascēdēt̄. Qz p̄sa
e⁹ dñs A. z B. ff̄ su⁹. p̄ h̄mōi dep̄datiōn̄ z dānificatiōn̄ z eorū oc
casiōn̄ pl̄a dāna z incōmoditates icurrerūt sustinuerūt z dānifica
ti sūt i q̄ttuoz milibz alijs floz auri d̄ camera boni auri z iusti pōde
r̄. z nolūisset neq; vellz iūrias z scādala p̄dcās z p̄dcā sibi vt pre
mittit̄ scās z scā sustinuisse z sustinere. p̄ mille floz auri d̄ camera.